

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

71.

KURIER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 8-го Сентября. — 1839 — Wilno. Piątek. 8-go Września.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 30 Августа.

Государь Императоръ, 22 Августа, въ 8 мѣ часовъ утра, въ сопровожденіи Ихъ Императорскихъ Высочествъ: Наслѣдника Цесаревича, Великаго Князя Михаила Павловича, Герцога Максимилиана Лейхтенбергскаго и Свиты, изволилъ отправиться въ походную церковь 5-й Пѣхотной дивизіи для слушанія Божественной литургіи. Вокругъ церкви построены были войска сей дивизіи.

По окончаніи литургіи, Его Величество присутствовалъ при разводѣ Бѣлозерскаго пѣхотнаго полка, и потомъ объѣхавъ лагерь 4-й Пѣхотной дивизіи, изволилъ остаться совершенно довольнымъ устройствомъ лагеря и въ особенности бодрымъ и здоровымъ видомъ солдатъ. Послѣ сего, Государь Императоръ принималъ ординарцевъ отъ всей Кавалеріи, при Бородинѣ собранной, и смотрѣлъ нижнихъ чиновъ, выбранныхъ изъ 2-го Пѣхотнаго Корпуса на укомплектованіе Гвардіи.

Сего числа прибылъ въ Бородино Его Королевское Высочество Принцъ Александръ Нидерландскій.

23 Августа, въ 6 тѣ часовъ утра, Государь Императоръ отправился на ученье 2-го Пѣхотнаго Корпуса.

Войска были построены близъ деревни Беззубовой: каждая Пѣхотная дивизія въ резервномъ боевомъ порядкѣ, а Кавалерія передъ Пѣхотою.

Проѣхавъ по линіи, Государь Императоръ собралъ Начальниковъ всѣхъ дивизій и изволилъ сдѣлать на мѣстѣ предположеніе для предстоящаго маневра.

По окончаніи маневра, войска прошли мимо Его Величества церемониальнымъ маршемъ: Пѣхота по дивизіямъ, въ резервномъ боевомъ порядкѣ, а Кавалеріи шагомъ, по-эскадренно.

Отличнымъ порядкомъ и устройствомъ, съ которыми производилось ученье войскъ 2-го Пѣхотнаго Корпуса, прихвально во всѣхъ движеніяхъ правильностію и точнымъ исполненіемъ всѣхъ даваемыхъ на мѣстѣ приказаній, — Его Величество остался вполне довольнымъ; за что изъявилъ совершенную Свою признательность Главнокомандующему Дѣйствующею Арміею, и особенное Монаршее благоволеніе Корпусному Командиру и всѣмъ прочимъ частнымъ Начальникамъ.

Сего числа прибылъ въ Бородино Его Королевское Высочество Принцъ Пруссійскій Альбертъ.

24-го Августа, въ половинѣ седьмого часа утра, Государь Императоръ, въ сопровожденіи Свиты, отправился на лѣтнѣе ученье 6-го Пѣхотнаго Корпуса. Войска были построены передъ д. Романцовою, въ томъ же порядкѣ, какъ наканунѣ 2-й Пѣхотный Корпусъ. Его Величество для предстоящаго маневра также изволилъ сдѣлать на мѣстѣ особое предположеніе.

По окончаніи маневра, войска прошли церемониальнымъ маршемъ. Для прохожденія Кавалеріи и Конной Артиллеріи, Его Императорское Величество изволилъ избрать линію, проходящую черезъ доволь-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 30-go Sierpnia.

Цесарз Jego Mość, dnia 22 Sierpnia, o godzinie 8-mej zrana, towarzyszony od Ich Cesarskich Wysockości: NASTĘPCY CESARZEWICZA, WIELKIEGO KSIĘCIA MICHAŁA PAWŁOWICZA, KSIĘCIA MAXYMILIANA LEUCHTENBERGSKIEGO i Orszaku, raczył udać się do podrożnej cerkwi 5-tej dywizji pieszej dla słuchania Boskiej Liturgii. Naokoło cerkwi, uszykowane były wojska tej dywizji.

Po skończonej Liturgii, NAJJAŚNIEJSZY PAN obecnym był na zmianie straży Biełozerskiego półku piechoty, a potem objechawszy oboz 4-tej dywizji pieszej, raczył być zupełnie zadowolonym z urządzenia obozu i w szczególności z rzeskiej i zdrowej postawy żołnierzy. Potem, CESARZ Jego Mość, przyjmował ordynansów od całej Jazdy, pod Borodino zgromadzonej, i oglądał ludzi rang niższych, wybranych z 2-go Korpusu Piechoty do kompletu Gwardyi.

Dnia dzisiejszego przybył do Borodina Jego Królewska Wysokość, Xiążę Alexander Niderlandzki.

25 go Sierpnia, o godzinie 6-ej zrana, CESARZ Jego Mość udał się na ćwiczenia 2-go Korpusu Piechoty.

Wojska były uszykowane w bliskości wsi Bez-zubowej: każda dywizya piesza w odwodowym bojowym szyku, a Jazda przed Piechotą.

— Przejechawszy linie, CESARZ Jego Mość, zebrał Naczelników wszystkich dywizyj i raczył na miejscu uczynić projekt następującego manewru.

Po skończeniu manewru, wojska przeciągały przed Jego CESARSKĄ MOŚCIĄ, Piechota dywizjami, w odwodowym porządku bojowym, a Jazda krokiem, szwadronami.

Z odznaczającego się porządku i szykowności, z jaką odbywało się ćwiczenie wojsk 2-go Korpusu Piechoty, wzorową we wszystkich poruszeniach regularnością i dokładnem wykonaniem wszystkich wydawanych na miejscu rozkazów — NAJJAŚNIEJSZY PAN został zupełnie zadowolonym; za co oświadczył zupełne Swe uznanie Głównemu Dowódcemu Armii Działającą i szczególne MONARSZE zadowolenie Dowódcy Korpusu i wszystkim dalszym oddziałowym Naczelnikom.

Dnia tego, przybył do Borodina Jego Królewska Wysokość Xiążę Pruski Albert.

D. 24 go Sierpnia, o pół do siódmej zrana, CESARZ Jego Mość, towarzyszony od Orszaku, udał się na liniowe ćwiczenia 6 go Korpusu Piechoty. Wojska były uszykowane przed wsią Romanową, w tymże porządku, jak dnia poprzedzającego, 2-gi Korpus Piechoty. NAJJAŚNIEJSZY PAN, dla nadchodzących manewrów raczył także na miejscu uczynić osobny projekt.

Po skończeniu manewrów, wojska przeciągały ceremonialnym marszem. Dla przechodu Kawaleryi i Artylleryi Konnej, Jego CESARSKA MOŚĆ raczył wybrać liniją, idącą przez wąwoz dosyć spadzisty, i pomimo

но крутой оврагъ, и не смотря на столь затруднительную мѣстность, Кавалерія и Артиллерія прошли въ совершенной стройности и порядкѣ.

Вообще при этихъ маневрахъ Государь Императоръ нашелъ войска 6-го Пѣхотнаго Корпуса въ надлежащемъ устройствѣ, за что изъявилъ Монаршую признательность Главнокомандующему Дѣйствующей Арміею и Высочайшее благоволеніе Корпусному Командиру и всѣмъ прочимъ Начальникамъ.

Послѣ обѣда были показаны, по повелѣнію Государя Императора, Эрцъ-Герцогу Алберту Австрійскому — Сводный Кирасирскій полкъ, и Принцу Александру Нидерландскому — Новороссійскій Драгунскій.

ПРИКАЗЪ ВОЙСКАМЪ.

Р е б л а !

Передъ вами памятникъ, свидѣтельствующій о славномъ подвигѣ нашихъ товарищей! Здѣсь на этомъ самомъ мѣстѣ, за 27 лѣтъ предъ симъ, надменный врагъ возмечталъ побѣдить Русское войско, стоявшее за Вѣру, Царя и Отечество! Богъ наказалъ безразуднаго: отъ Москвы до Нѣмана разсыпаны кости дерзкихъ пришельцевъ — и мы вошли въ Парижъ!

Теперь настало время воздать славу великому дѣлу. И такъ, да будетъ память вѣчная безсмертному для насъ Императору Александру I-му, — Его твердою волею спасена Россія; вѣчная слава падшимъ геройскою смертію товарищамъ нашимъ, и да послужитъ подвигъ ихъ примѣромъ намъ и позднѣйшему потомству. Вы же всегда будете надеждою и оплотомъ вашему Государю и общей матери нашей — Россіи.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ лагерь при селѣ Бородинѣ.
26 Августа 1839 года.

П Р И К А З Ъ

Военнаго Министра.

Лагерь при с. Бородинѣ. Августа 26-го дня 1839 г.

Его Императорское Величество, во изъявленіе особенной признательности къ заслугамъ Генераловъ, Штабъ и Оберъ-Офицеровъ и нижнихъ чиновъ, участвовавшихъ въ достопамятной битвѣ Бородинской и находящихся еще на службѣ въ рядахъ храбраго Россійскаго воинства, Высочайше повелѣть соизволилъ: къ содержанію, которое они нынѣ получаютъ, отпускать имъ ежегодно, въ видѣ прибавочнаго жалованья, тѣ оклады, кои они въ то время, по чинамъ своимъ, пользовались. Прибавочное содержаніе сие будетъ производиться на основаніи особаго Высочайшаго Указа, на имя мое даннаго и присемъ въ копіи прилагаемаго.

Армія Россійская, видя неусыпныя отеческія о ней попеченія Государя Императора, приметъ это доказательство Монаршаго вниманія и къ подвигамъ незабвенной Отечественной войны — новымъ посощеніемъ къ достопамятному служенію и сохраненію непоколебимой преданности къ Царю и Отечеству.

ВЫСОЧАЙШІЙ УКАЗЪ

Господину Военному Министру.

Въ ознаменованіе торжественнаго открытія памятника, воздвигнутаго во увѣковѣченіе воспоминанія о достопамятной битвѣ Бородинской, и во изъявленіе особенной признательности Нашей къ знаменитымъ подвигамъ, въ этой битвѣ храбрыми Россійскими воинствомъ оказаннымъ, Повелѣваемъ:

1) Всѣмъ Генераламъ, Штабъ и Оберъ-Офицерамъ и нижнимъ чинамъ, въ Бородинскомъ сраженіи участвовавшимъ и нынѣ на службѣ состоящимъ, отпускать ежегодно, въ видѣ прибавочнаго жалованья, къ тому содержанію, которое нынѣ получаютъ, тѣ оклады, кои они въ то время, по чинамъ своимъ, пользовались.

2) Прибавочное содержаніе сие производить имъ только во время продолженія каждымъ изъ нихъ военной службы, и оно не должно входить ни въ какой расчетъ при назначеніи пенсій, по узаконеніямъ при отставкѣ слѣдующимъ.

3) Сумму, какая на сие по исчисленію понадобится, требовать ежегодно по сметамъ Военнаго Министерства изъ Государственнаго Казначейства.

О таковой Всемилоушійшей волѣ Нашей предоставляемъ вамъ сдѣлать надлежащее распоряженіе.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Лагерь при селѣ Бородинѣ.
26 Августа 1839 года.

такую трудность мѣстную, Jazda i Artyllerya przeszły w zupełnej szykowności i porządku.

W ogólności natych manewrach, Cesarz Jego Mość znalazł wojska 6-go Korpusu Piechoty w należytym urządzeniu, za co oświadczył MONARSZE uznanie Główno-Dowodzącemu Armią Działającą, oraz Najwyższe zadowolenie Dowódcy Korpusu i wszystkim dalszym Naczelnikom.

Po obiedzie, okazywane były, na rozkaz Cesarza Jego Mości, Arcy-Xięciu Albertowi Austriackiemu — Połączony Półk Kirysyerów, i Xięciu Alexandrowi Niderlandzkemu — Nowo-Rossyjski Dragonów.

ROZKAZ DZIENNY DO WOJSK.

D z i e c i !

Przed wami pomnik, zaświadczaający o sławném dziele waszych towarzyszy! Tu, natém samém miejscu, przed 27 laty, dumny wróg rozmyślał pokonać wojsko Ruskie: które walczyło za Wiarę, MONARCHĘ i Ojczyznę! Bóg ukarał nierozsądnego: od Moskwy do Niemna, rozrzucone są kości zuchwałych przybyszów, a my weszliśmy do Paryża!

Teraz nastał czas oddać sławę wielkiemu dziełu. A tak, niech będzie wieczna pamięć nieśmiertelnemu dla nas Cesarzowi ALEXANDROWI I-mu, — Jego niewzruszoną wolą wybawiona Rossya; wieczna sława poległym śmieleścią bohaterską towarzyszyom naszym, i niech dzieło ich, posłuży za przykład nam i najpóźniejszym potomkom. Wy zaś zawsze będziecie nadzieją i zasłoną waszemu MONARSZE i spółnej matce naszej — Rossyi.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ Mości ręką podpisano:

НИКОЛАЙ.

W obozie pod wsią Borodinem.
26-go Sierpnia 1839.

ROZKAZ DZIENNY

MINISTRA WOJNY.

Oboz pod wsią Borodinem 26 Sierpnia 1839 r.

Jego CESARSKA Mość, na okazanie szczególnego uznania zasług Jenerałów, Sztab-s i Ober-Oficerów i rang niższych, którzy byli uczestnikami w pamiętnej i sławnej bitwie Borodińskiej i zostających jeszcze na służbie w szeregach, walczących Rossyjskich wojowników, Najwyżej rozkazać raczył: do otrzymania, które oni teraz pobierają, wypłacać im corocznie, sposobem dodatkowej płacy, te wyznaczenia, jakie oni w owym czasie, podług rang swoich mieli. Dodatkowe utrzymanie to, wypłacaném będzie na ośnowie osobnego Najwyższego ukazu, na moje imie danego i przytém w kopii załączonego.

Armia Rossyjska, widząc niezmordowaną o niej ojcowską pieczę Cesarza PANA, przyjmie ten dowód Monarszych względów i ku dziełom wiekopomnej wojny za Ojczyznę — nowe zachęcenie do służenia ze sławą i chowania niezachwianego poświęcenia się dla MONARCHY i Ojczyzny.

NAJWYŻSZY UKAZ

PANU MINISTROWI WOJNY.

Dla oznamionowania uroczystego odkrycia pomnika, wzniesionego ku uwiecznieniu pamięci sławnej bitwy Borodińskiej, i dla wynurzenia szczególnego uznania Naszego ku znamienitym dziełom, w bitwie tej okazanym, przez walecznych Rossyjskich wojowników, Rozkazujemy:

1) Wszystkim Jenerałom, Sztab-s i Ober-Oficerom i niższym rangom, którzy byli uczestnikami w bitwie Borodińskiej i teraz na służbie zostają, wypłacać corocznie, w sposobie dodatkowej płacy, do tego utrzymania, które teraz mają, te wyznaczenia, które oni w owym czasie, podług rang swoich, mieli.

2) Dodatkowe utrzymanie to, czynić im tylko przez czas zostawania, każdego z nich w służbie wojskowej, i nie powinno wchodzić do żadnego liczenia, przy wyznaczeniu pensyi, podług ustaw przy odstawce przypadającej.

3) Summę, jaka na to podług wyliczenia będzie potrzebną, zapotrzebować corocznie podług wyliczenia Ministerium Wojskowego z Podskarbstwa Państwa.

O taковой Najmiłościwszej woli Naszej, polecamy wam uczynić należyte rozporządzenie.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ Mości ręką podpisano:

НИКОЛАЙ.

Oboz pod wsią Borodinem.
26 Sierpnia 1839 r.

ДОПОЛНЕНИЕ

къ Высочайшему Приказу, отданному Августа 26-го дня 1839 года.

Назначаются.

Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Шефомъ Бородинскаго Егерскаго полка, коему именоваться Бородинскимъ Егерскимъ Его Высочества Наслѣдника Цесаревича полкомъ. Его Императорское Высочество Великій Князь Михаилъ Павловичъ, Шефомъ Казанскаго Егерскаго полка, коему именоваться Егерскимъ Его Высочества Великаго Князя Михаила Павловича полкомъ. Его Высочество Эрцъ-Герцогъ Австрійскій Альбертъ, Шефомъ Литовскаго Уланскаго полка, коему именоваться Уланскимъ Его Императорскаго Высочества Эрцъ-Герцога Австрійскаго Альберта полкомъ. Его Высочество Принцъ Александръ Нидерландскій, Шефомъ Новороссійскаго Драгунскаго полка, коему именоваться Драгунскимъ Его Королевскаго Высочества Принца Александра Нидерландскаго полкомъ.

Кіевскому Гусарскому полку именоваться Гусарскимъ Его Императорскаго Высочества Герцога Максимилиана Лейттенбергскаго полкомъ.

Главнѣйшему Дѣйствующему Арміею, Генералъ-Фельдмаршалу Князю Варшавскому Графу Паскевичу-Эриванскому, числится Лейбъ-Гвардіи въ Преображенскомъ полку. (Р. И.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 30-го Августа.

По военному вѣдомству произошли многія перемѣны. Ландграфъ Гессенъ-Гомбургскій, бывшій до сего времени военнымъ Губернаторомъ въ Штайермаркѣ, назначенъ Губернаторомъ въ Майнцѣ, а на мѣсто его поступилъ Баронъ Лангенау, военный комендантъ въ Галиціи. Генералъ Лейнингенъ назначенъ Вице-Губернаторомъ въ Майнцѣ.

— Одинъ изъ знаменитѣйшихъ нашихъ воиновъ, Генералъ Гессъ, отправляется въ Константинополь съ поздравленіемъ юнаго Султана отъ имени своего Государя, съ восшествіемъ на престолъ. Онъ отправится отсюда 3 Сентября, на пароходъ по Дунаю. (О. Г. Ц. П.)

— Императоръ назначилъ Фельдмаршала Поручика, *ad latus* командующаго въ Верхней и въ Нижней Австріи, Барона Антонія Бертолетти, Капитаномъ учреждаемой Королевской Ломбардо-Венеціанской Лейбъ-Гвардіи и вмѣстѣ Полковника пѣхотнаго полка подъ названіемъ Графа Гангвица, Павла Айрольди, Подпоручикомъ той-же Лейбъ-Гвардіи.

Триестъ, 28-го Августа.

Здѣшніе Греческіе купцы, не рѣшаются еще вступать въ торговлю предпріятія и входить въ сношенія по торговлѣ съ Константинополемъ. Нѣкоторые усматриваютъ въ этомъ несомнѣнное доказательство, что дѣла Турціи не совсемъ еще рѣшены, такъ какъ неоднократно уже убѣдились, что Греки занимающіеся тамъ здѣшнею торговлею, наилучше по опыту знаютъ настоящее положеніе дѣлъ и умѣютъ угадывать всѣ обстоятельства Турціи. (G. C.)

Германія.

Дрезденъ, 2-го Сентября.

Вдовствующая Императрица Австрійская, выѣхала недавно изъ Пильница чрезъ Прагу въ Вѣну. Мюнхенъ, 26-го Августа.

Вчера, въ день тезоименитства Короля, происходило торжественное освященіе великолѣпной церкви на предмѣстїи Ау. (О. Г. Ц. П.)

Франція.

Парижъ, 26-го Августа.

Знаемъ изъ достовѣрнаго источника, что въ то время, когда дѣла Востока, занимаютъ почти исключительно дипломатію пяти могущественныхъ Державъ, три главныя партіи Испанскихъ раздоровъ, стараются заботливо развить въ Парижѣ свои происки. Еще при Министерствѣ Г. Моле, прислалъ было Марото своего уполномоченнаго къ здѣшнему Правительству съ порученіемъ, стараться привести въ исполненіе переговоры, касательно брачнаго союза одного изъ сыновей Донъ-Карлоса съ юною Королевою Изабеллою. Тайная переписка происходила въ этомъ отношеніи между Лордомъ Гранвиллемъ и Лордомъ Пальмерстономъ. Съ Французской стороны однакожъ не было искренней готовности къ содѣйствію, такъ какъ сомнѣвались, чтобы Марото былъ надлежащимъ образомъ уполномоченъ къ опредѣленію воли Донъ-Карлоса. Маршалъ Сульта еще менѣе оказывалъ склонности къ этому соучаствію, въ Тюильери же всегда имѣли въ виду, вѣроятность супружества одного изъ сыновей Лудовика Филиппа.

DODATEK

Do Najwyższego Rozkazu Dziennego, wydanego 26-go Sierpnia 1839 roku.

Sąznaczeni:

Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ PAN NASTĘPCA CESARZEWICZ, Szefem Borońskiiego Półku Strzelców, który ma się nazywać półkiem Borońskim Strzeleckim Jego WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA. Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIĄŻE MICHAŁ PAWŁOWICZ, Szefem Półku Kazańskiego Strzelców, który ma się nazywać półkiem Strzeleckim, Jego WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIĄŻCIA MICHAŁA PAWŁOWICZA. Jego WYSOKOŚĆ ARCY-XIĄŻE Austriacki Albert, Szefem Litewskiego półku Ułanów, który ma się nazywać półkiem Ułańskim Jego Cesarzkiej Wysokości Arcy-Xięcia Austriackiego Alberta. Jego Wysokość Xiążę Aleksander Niderlandzki, Szefem półku Nowo-Rosyjskiego Dragoniego, który ma się nazywać półkiem Dragoniskim, Jego Królewskiej Wysokości Xięcia Alexandra Niderlandzkiego.

Półk Kijowski Huzarów, ma się nazywać półkiem Jego Cesarzkiej Wysokości Xięcia Maksymiliana Leuchtenbergskiego.

Główno - Dowodzący Armią Działającą, Jenerał-Marszałek Polny Xiążę Warszawski Hrabia Paskiewicz Eriwański, liczyć się ma w półku Preobrażeńskim Gwardyi. (R. I.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Austria.

Wiedeń, 30-go Sierpnia.

W wyższych urzędach wojskowych, zaszyły znaczne zmiany. Landgrabia Heko-Homburgski, dotychczasowy Gubernator Wojenny Styryi, mianowany został Gubernatorem Moguncyi; jego miejsce otrzymał Baron Langenau, komendant wojenny w Galicyi. Jenerał Leiningen, otrzymał posadę Vice-Gubernatora Moguncyi.

— Jeden z najznakomitszych oficerów naszych, Jenerał Hess, udaje się do Stambułu, w celu złożenia młodemu Sułtanowi, imieniem swego Monarchy powinszowań, z powodu wstąpienia na tron. Wypłyniętąd 3 Września, na parostatku Dunajowym. (G. R. K. P.)

Cesarz mianował Feldmarszałka - Porucznika, *ad latus* komenderującego w Górnej i Dolnej Austrii, Antoniego Barona Bertolotti, Kapitanem; mającej się dopiero zawiązać Królewskiej lombardzko-weneckiej gwardyi przybocznej, a zarazem z półku piechoty imienia Hrabiego Hangwitz, Półkownika Pawła Airoidi, Podporucznikiem, tejże samej gwardyi przybocznej.

Triest, 28 Sierpnia.

Tutejsi kupcy greccy, nie chcą jeszcze wdać się w żadne spekulacje handlowe ze Stambułem. Niektórzy upatrują w tém niezawodną skazówkę, że sprawa Turcyi jest jeszcze daleką ukończenia, ponieważ przekonano się już nieraz, że Grecy, trudniący się tamże handlem tutejszym, zwykli prawdziwy stan i okoliczności kraju tureckiego znać i odgadywać dokładnie. (G. C.)

Niemcy.

Drezno, 2 Września.

Austrijska Cesarzowa wdowa, wyjechała wczorą z Pillnitz, przez Pragę, do Wiednia.

Monachium, 26-go Sierpnia.

Wczorą, jako w rocznicę urodzin i imienin Króla, odbyło się uroczyste poświęcenie spalonego kościoła na przedmieściu Au.

Francya.

Paryż, d. 26 Sierpnia.

Wiemy z dobrego źródła, iż podczas kiedy w tej chwili sprawa Wschodu zajmuje prawie wyłącznie dyplomacją pięciu wielkich mocarstw, trzy główne stronnictwa hiszpańskich zatargów, starają się usilnie, aby w Paryżu zabiegi swoje rozwinąć. Jeszcze za Ministerstwa Pana Molé, wysłał był Maroto swego Pełnomocnika do Rządu tutejszego, z poleceniem, aby się starał przywieść do skutku układy małżeńskie jednego z synów D. Karlosa, z młodą Królową Izabellą. Poufne korespondencye, miały w tej mierze miejsce między Lordem Granville i Lordem Palmerstonem. Ze strony francuzkiej nie okazywano wprowadzić szczerzej gotowości do spółdziałania, bo wątpiono, aby Maroto miał dostatecznie umocowanie do oznaczenia woli D. Karlosa. Marszałek Soult, okazał się jeszcze mniej skłonny do takiej zgody, a w Tuilleryach miano zawsze na widoku, podobieństwo ożenienia jednego z synów Króla Ludwika Filipa z Królową Izabellą. Ale teraz ponowił znowu Maroto propozycye swoje przez Lorda John Hay, z usilnem żądaniem pomocy, a nawet z oświadczeniem,

па съ Королевою Изабеллою. Но теперь Марото опять возобновилъ свои предложенія, посредствомъ Лорда Джона Гей, съ настоятельнымъ требованіемъ помощи, объявивъ даже, что наступило къ этому самое благоприятное время; въ ту же минуту возникло разногласіе въ Испанскомъ Карлистскомъ Комитетѣ въ Парижѣ, коего часть состоитъ подъ вліяніемъ Марото, остальные же придерживаются стороны Апостольскихъ. Первые изъ нихъ недавно препроводили къ Маршалу Сульту весьма обширный проектъ къ договору, который немедленно чрезъ курьера послали въ замокъ Э, что вмѣстѣ съ дѣлами Востока, можетъ содѣлаться причиною, которая заставитъ ускорить возвращеніе Короля въ столицу. (G.C.)

30 Августа.

27-го сего мѣсяца, Королевская фамилія снова ѣздила въ Трепортъ. Въ полдень Король принималъ депутацію Діепакаго филантропическаго общества, учредившагося для вспоможенія потерпѣвшимъ отъ кораблекрушеній. Е. В. пригласилъ членовъ депутаціи къ столу.

— Герцогъ и Герцогиня Орлеанскіе пріѣхали 28 сего мѣсяца въ Байонну, чрезъ Ажанъ, Ошъ, Монъ де Марсанъ, и были приняты съ живѣйшимъ восторгомъ.

— Въ Монитерѣ обнародована заключенная между Англіею и Франціею конвенція касательно границъ рыбной ловли.

— Говорятъ, что Министръ торговли Г-нъ Дюфоръ, ѣздивъ изъ замка Э по окрестностямъ, и въ слѣдствіе бывшаго совѣщанія получилъ отъ Короля приказаніе, немедленно отправиться въ Парижъ. Говорятъ, что поводомъ къ сему были возникшіе въ Нантѣ споры между Префектомъ и главнымъ совѣтомъ, по случаю пониженія пошлины на сахаръ.

— Въ *Echo de Valenciennes* вышутъ отъ 29 с. м. слѣдующее: „Вчера собралось 60 сахарныхъ заводчиковъ и постановили единогласно не платить никакихъ податей; они выбрали изъ среды своей комитетъ, коему поручили ходатайство по ихъ дѣламъ.“

31-го Августа.

Герцогиня Лейхтенбергская, съ дочерью своею Герцогинею Теодолindoю, ѣздила 28-го с. м. изъ Діепа въ замокъ Э, для посѣщенія Королевской фамиліи. Цѣлое общество отправилось въ Трепортъ, откуда Герцогиня снова возвратилась въ Діепа. Въ тотъ же день Генераль Себастьянъ отправился въ Англію.

— Экипажъ Герцога Орлеанскаго опрокинулся въ Ажанъ, но по счастью Герцогъ не ушибся. Герцогиня ѣхала въ другомъ экипажѣ.

— Военный Министръ отправился на нѣсколько дней въ Гавръ. Хотя онъ поѣхалъ не по дѣламъ службы, однакоже осматривалъ начатыя въ сей гавани работы.

— Министры: Адмиралъ Дюперре, Генераль Швейдеръ и Г-нъ Кюенъ-Гриденъ живутъ съ Королемъ въ замкѣ Э, а Маршалъ Сультъ и Гр. Пасси, Дюшатель, Тестъ, Вилменъ и Дюфоръ остались въ Парижѣ.

— Говорятъ, что Персидскій Шахъ поручилъ Г-ну Дольфусу, недавно назначенному Генеральнымъ Французскимъ консуломъ въ Персію, закупить 30,000 штукъ оружія.

— Сегодня на биржѣ носились слухи, что Король занемогъ и что Герцогъ Орлеанскій получилъ телеграфическимъ путемъ повелѣніе немедленно возвратиться. Говорили также, будтобы Правительство получило телеграфическое извѣстіе, что Генераль Марото съ своимъ отрядомъ передался Христиносамъ. Въ слѣдствіе сего курсъ Испанскихъ фондовъ возвысился до 22½ и 23.

— Заводчики свекловичнаго сахара въ Лильскомъ округѣ, собрались вчера на совѣщаніе, на коемъ постановили пріостановить выдѣлку сахара, и избрали трехъ уполномоченныхъ, коимъ поручили требовать отъ Министерства и обѣихъ Палатъ вознагражденія за понесенные убытки, и протестовать противъ законности постановленія о пониженіи пошлины съ колоніальнаго сахара.

— Говорятъ, что кромѣ ссуженныхъ Французскимъ банкомъ Англіи 50 милліоновъ франковъ, запасный капиталъ его состоитъ изъ 250 мил. фр.

— Говорятъ, что снова будутъ издаваться три новые журналы, а именно: *La Démocratie*, *l'Opinion* и *l'Examineur*. Названіе послѣдняго изъ сихъ журналовъ кажется для всѣхъ страннымъ, и слово это принадлежитъ къ числу новоизобрѣтенныхъ.

— Докторъ Вилларъ, котораго Правительство отправило на Востокъ, для изслѣдованія причинъ и характера моровой язвы, прислалъ Министру торговли проектъ измѣненія медицинскихъ мѣръ. Онъ также предлагаетъ сокращеніе карантиннаго срока,

же jestto jedyna pora potem; w tejże samej chwili powstało rozdwojenie w karolistowskim Komitecie hiszpańskim w Paryżu, którego część jest w porozumieniu z Marotem, reszta zaś trzyma stronę apostołicznych. Pierwsi z tych, podali niedawno Marszałkowi Soult bardzo obszerne projekt do transakcyi, który posłano zaraz gońcem do zamku Eu, co łącznie ze sprawami Wschodniami, może być przyczyną przyspieszenia powrotu Królewskiego do stolicy. (G.C.)

Dnia 30.

W dniu 27 b. m. znowu wyjeżdżała rodzina Królewską do Treport. O południu przyjmował Monarcha deputacyą towarzystwa ludzkości z Dieppe, mającą na celu nieść pomoc rozbitym na morzu. Król zaprosił członków pomienionej deputacyi do swego stołu.

— Xiążę i Xiężna Orleanu, przybyli w dniu 28 b. m. przez Agen, Auch, Mont de Marsan, do Bayonny, gdzie przyjmowani byli z najżywszym zapętem.

— *Monitor* ogłosił zawartą między Francją i Anglią konwencją, co do rozgraniczenia rybołówstwa.

— Minister handlu P. Dufaure, miał z zamku Eu zwiedzać rozmaite miejsca w okolicy; atoli, w skutku odbytych narad, otrzymał rozkaz od Króla, udać się natychmiast do Paryża. Słychać, że powodem do tego, stały się spory, wynikłe w Nantes, między Prefektem a radą jeneralną, w przedmiocie zniżenia cła od cukru.

— *Echo de Valenciennes* donosi pod dniem 29 b. m. „Wczoraj zebrało się 60 fabrykantów cukru. Uradzili jednomyślnie, nie płacić żadnych podatków i wybrali z grona swego komitet, mający się trudnić sprawami całego zgromadzenia.“

Dnia 31.

Xiężna Leuchtenbergaska, z córką swoją, Xiężniczką Teodolindą, jeździła 28 b. m. z Dieppe do zamku Eu, w celu odwiedzenia rodziny Królewskiej. Całe grono dostojnych osób, udało się do Treport, skąd Xiężna wróciła znowu do Dieppe. W tymże samym dniu, Jenerał Sebastiani puścił się w dalszą podróż do Anglii.

— Xiążę Orleanu wywrócił się z powozem w Agen, lecz szczęściem żadnego nie odniósł szwanku. Xiężna jechała winnym pojeździe.

— Minister Wojny udał się na dni kilka do Havre. Lubo bytność jego w tém mieście nie ma charakteru urzędowego, przegląda jednak przedsięwzięte prace w pomienionym porcie.

— Przy Królu, w zamku Eu, bawią Ministrowie: Admirał Duperré, Jenerał Schneider i P. Cunin-Gredaine, pozostali zaś w Paryżu: Marszałek Soult, P. Passy, Duchâtel, Teste, Villemain i Dufaure.

— Słychać, że P. Dolfuss, mianowany niedawno Francuzkim konsulem Jeneralnym w Persyi, miał otrzymać polecenie od Szacha, do zakupu 30,000 sztuk broni.

— Dzisiaj rozeszła się pogłoska na giełdzie, że Król zachorował, i że Xiążę Orleanu, otrzymał telegrafem wezwanie, aby wracał natychmiast. Mówiono także, że Rząd miał być zawiadomiony telegrafem, o przejściu Jenerała Maroto z jednym wojsk oddziałem do Krystynstów. W skutku tego, papiery Hiszpańskie podniosły się na 22½ i 23.

— Fabrykanci cukru burakowego w obwodzie Lille, zebraли się wczoraj na naradę, na której postanowili zaprzestąć dalszego wyrabiania cukru; obrali przytém trzech posłanników, mających w ich imieniu żądać wynagrodzenia strat od Ministerstwa i Izby obywateli, tudzież zanieść protestacyą przeciw prawności postanowienia, zniżającego cła od cukru trzcinowego.

— Słychać, że prócz 50 milionów, które bank Francuzki Angielskiemu wypożyczył, jego kapitał zapasowy, składa się z 250 milionów franków.

— Mówią, że znowu wychodzić będą trzy nowe dzienniki, to jest: *La Démocratie*, *l'Opinion* i *l'Examineur*. Miano tego ostatniego, zadziwa wszystkich, bo jest świeżo ułutym wyrazem.

— Dr. Bulard, którego Rząd Francuzki wysłał na Wschód, w celu zbadania morowej zarazy, przysłał Ministrowi handlu plan reformy środków lekarskich. W nim także umieścił skrócenie kwarantanny i światlejsze postępowanie przy wykazywaniu przedmiotów podejrzanych.

и удобный способ окурки получаемых изъ зараженныхъ мѣсть предметовъ.

— Министръ торговли потребовалъ мнѣнія всѣхъ префектовъ, касательно успѣшнѣйшій мѣръ для вспоможенія земледѣлю.

— Въ Тулонѣ съ поспѣшностію производится наборъ матросовъ. Отставные призваны вновь на службу, а прослужившіе сроки не получили отставки. Капитанамъ купеческихъ кораблей позволено принимать большее противъ прежняго числа иностранныхъ матросовъ. (О.Г.Ц.П.)

2-го Сентября.

На сѣхъ дняхъ опять арестовали здѣсь нѣкоторыхъ, по поводу безпокойствъ 12 и 13 Мая; между прочими шляпника Розье и одного человека, коему въ то же самое время переломленную ногу, отили въ госпиталѣ, откуда онъ послѣ выздоровленія намѣренъ былъ выйти.

Байонна, 27-го Августа.

Главная квартира Донъ-Карлоса, была 23 ч. с. м. въ Элоріо. Немедленно по занятіи Дуринго Христиносми, созвалъ Донъ-Карлосъ большой совѣтъ, въ который пригласилъ также и провинціальныхъ депутатовъ.

— Возстаніе 5 и 12 Наварскихъ баталіоновъ, еще не усмирено; 4 роты изъ нихъ отправили во внутреннія страны Наварры, склонить и другіе баталіоны соединиться. Вера и Ласака находятся въ рукахъ инсургентовъ, къ которымъ присоединился Ваэнлій Гарсія.

— Леонскому Епископу для жительства, назначенъ Монъ де Марсанъ.

30-го Августа.

Неблагопріятныя извѣстія касательно дѣлъ Донъ-Карлоса, здѣсь уже съ нѣсколькихъ дней распространялись, все болѣе и болѣе подтверждаются. Извѣстно уже, что 25 Августа въ минуту, когда Донъ-Карлосъ собирался отправиться въ большой военный совѣтъ, Марото съ 5-ю баталіонами, перешелъ на сторону Христиносми, подъ предлогомъ что двинулся въ намѣреніи напасть на нихъ. Увѣдомленный о томъ Донъ-Карлосъ, перемѣнилъ направленіе своего пути и обратился въ Наварру. 26 ч. находился онъ въ Итурменди съ Министрами, Генераломъ Вилларвалъ, маркизомъ Вальдеспина, Герцогомъ Гранады и многими другими лицами. Пять баталіоновъ сопровождавшихъ Генерала Марото, не знали что онъ вознамѣрился измѣнить; убѣдившись въ этомъ одинъ изъ нихъ, а именно баталіонъ колонновожатыхъ, съ помощію эскадрона Наварцевъ, вступилъ въ бой съ Христиносми и пробившись сквозь нихъ, успѣлъ открыть себѣ дорогу. Эспартеро и Марото 27 ч. с. м. находились въ Толосѣ.

— Французскія газеты сообщаютъ слѣдующія извѣстія, о свиданіи Генерала Марото съ Донъ-Карлосомъ: „Во время разговора 26 Августа, сознался Марото, что велъ переговоры съ Лордомъ Джовъ-Геомъ, о подтвержденіи такъ называемыхъ фуэросъ (привиллегій), о бракѣ Королевы Изабеллы съ Астурійскимъ Герцогомъ и о пенсіонѣ для Донъ-Карлоса, который бы онъ издерживалъ на предѣлахъ Испаніи; это были главные условія мира. Послѣ такого объявленія, всѣ предводители пристали со своихъ мѣстъ, назвавъ Марото измѣнникомъ. Онъ сказалъ нѣсколько словъ въ свое оправданіе, утвердилъ, что прекращаетъ всѣ переговоры и такъ во всемъ будетъ поступать, какъ рѣшитъ Совѣтъ Министровъ. Этимъ только способомъ успѣлъ онъ разсѣять бурю и воспользовавшись предоставленною ему свободою, бѣжалъ съ 4-мя баталіонами, которыхъ не склонялъ на свою сторону, но лаво обманулъ. Прибавляетъ, что Марото хотѣлъ возобновить кровавыя пренесствія Эстелли, но на этотъ разъ планы его были разстроены. Донъ-Карлосъ самъ принялъ начальство надъ своимъ войскомъ.

Бордо, 29-го Августа.

Въ Санъ-Себастьянѣ будто сбили на корабль 2,000 человекъ, чтобы овладѣть пристанью Бермео. (G.C.)

А н г л і я.

Лондонъ, 30-го Августа.

Вчера былъ также выходъ при дворѣ и засѣданіе тайнаго совѣта въ Букинггемскомъ дворцѣ. Королева принимала въ аудіенціи супругу Князя Марккордато и Генерала Алаву. Г-нъ Шиль, вновь назначенный членомъ тайнаго совѣта и Г-нъ Томисонъ, новый Генераль-Губернаторъ Англійскихъ владѣній въ Сѣверной Америкѣ, приносилъ присягу.

— Въ *Morning-Chronicle* пишутъ: „Трудно описать всеобщій восторгъ, сопровождавшій прибытіе Королевы въ Парламентъ и отъѣздъ Ея Величества отсюда. Кто то осмѣлился свистѣть, но въ ту же минуту его сбили съ ногъ и онъ дорого поплатился за

— Министръ handlu везвалъ Префектовъ, aby mu przestali swoje uwagi nad środkami, za pomocą których, Rząd mógłby skutecznie wesprzeć rolnictwo.

— W Tulonie zaciągają pośpiesznie majtków. Powołano awolnionych ze służby i przytrzymano tych, których czas już upłynął. Kapitanom okrętów kupieckich, dozwolono przyjmować większą liczbę obcych majtków. (G.R.K.P.)

2 Września.

W ostatnich dniach aresztowano znowu niektóre osoby, z powodu zaburzeń 12 i 13 Maja; między innemi, kapeluszniaka Rozier i człowieka, któremu zgruchotaną w tymie czasie nogę odjęto w szpitalu, z kąd miał właśnie teraz po wyzdrowieniu już wychodzić.

Bayonna, 27-go Sierpnia.

Główna kwatery D. Karlosa, była d. 23 w Elorio. Zaraz po zajęciu Durango przez Krystynistów, zebrał D. Karlos wielką radę, do której przyzwano także i deputacye prowincjonalne.

— Powstanie 5 i 12 batalionu nawaryjskiego, jeszcze nie jest przytłumione; posłano z nich 4 kompanie w głąb Nawarry, aby skłonić inne bataliony do łączenia się. Vera i Lasaca, są w ręku powstańców, z którymi połączył się Bazyl Garcia.

— Biskupowi Leonu, wskazano na mieszkanie Mont de Marsan.

30-go Sierpnia.

Niepomyślne wiadomości dla sprawy D. Karlosa, już od dni kilku tutaj obiegające, potwierdzają się coraz więcej. Wiadomo już, że dnia 25 Sierpnia, w chwili, gdy D. Karlos chciał się udać na wielką radę wojenną, Maroto przeszedł z pięcią batalionami do krystynistów, udając, że idzie w zamiarze uderzenia na nich. Zawiadomiony o tém Don Karlos, zmienił plan swojej drogi i obrócił się ku Nawarze. Dnia 26 znajdował się w Iurmendi z Ministrami, Jenerałem Villareal, Margrabią Valdespina, Xięciem Granady i wielu innemi osobami. Te pięć batalionów, które towarzyszyły Jenerałowi Maroto, nie wiedziały, iż ma zdradę na celu; gdy się już o tém przekonali, jeden z pomiedzy nich, to jest: batalion gidów, rozpoczął z pomocą szwadronu Nawarczyków, boj z krystynistami i potrafił sobie przez nich drogę na przeboj utorować. Espartero i Maroto, byli d. 27 w Tolozie.

— Gazety francuzkie udzielają następujące doniesienie, o widzeniu się Jenerala Maroto z Don Karlosem: „Podczas rozmowy dnia 26 Sierpnia, przyznał Maroto, że się układał z Lordem John Hay o zachowanie tak zwanych fueros (przywilejów), o małżeństwo Królowy Izabelli z Xięciem Asturyi i o pensję dla Don Karlosa, którąby za granicą zużywał; były to główne warunki pokoju. Po takim oświadczeniu, powstałi z miejsc wszyscy przywódcy i nazwali Marota zdrajcą. Ten wyrzekł kilka słów na swoją obronę, zapewnijając, iż zrywa wszelkie układy i tak postąpi we wszystkiem, jak rada Ministrów postanowi. Tym tylko sposobem, udało mu się ułagodzić burzę; korzystał więc z wolności, przy jakiej go zostawiono, uchodząc we 4 bataliony, których nie przemówił, ale wyraźnie złudził. Dodajemy, że Maroto chciał ponowić krwawe sceny Estelli, ale tym razem zniweczono jego plany. Don Karlos stanął sam na czele swojego wojska.“

Bordeaux, 29-go Sierpnia.

W San Sebastian, miało wsiąść na okręt 2,000 ludzi, dla opanowania portu Bermeo. (G.C.)

А н г л і я.

Лондонъ, дня 30 Сierpnia.

I wczora były pokoje u dworu, tudzież posiedzenie Tajnej Rady w Pałacu Buckingham. Królowa udzieliła posłuchanie: małonce Xięcia Maurocordato i Jenerałowi Alava. P. Shiel składał przysięgę przed Monarchinią, jako nowo-mianowany członek tajnej rady; a P. Poulett Thomson, jako Jenerałny Gubernator posiadłości Angielskich Północno-Amerykańskich.

— Czytamy w *Morning-Chronicle*: „Trudno opisać powszechny zapaf, z jakim Królowa przyjmowana była, jadąc i wracając z parlamentu; zapaf ten przechodził wszelkie wyobrażenie. Jakiś człowiek, poważył się gwizdnąć; lecz w mgnieniu oka rzucony o ziemię,

Minister Spraw Zagranicznych, zapytał Jenera-
nego Konsula Szwedzkiego w Alexandryi, P. Anasta-
sy, czy istnieje wywiesił flagę Szwedzką na swym do-
mu, na znak radości, za przybyciem Tureckiej floty,
jak to *Journal de Smyrne* utrzymuje? Król (mówi Mi-
nister w pomienioném piśmie) ma nadzieję, że donie-
sienie to było błędne, bo flaga Szwedzka, jako godło
honoru, nie może być użyta do pochwalenia zdrady
Kapudana - Baszy. Minister oczekuje na dokładny w
tym przedmiocie raport. (G.R.K.P.)

Испания

Мадридъ, 22-го Августа.

Носятся слухи, что Генераль Элио вышел изъ Санъ-Эстебана и отправился во внутрь Наварры, изъ чего заключаютъ, что матежники положить оружіе, не дожидаясь возвращенія Парламента. Говорятъ, что Эспартеро выступилъ съ своимъ отрядомъ изъ Витторіи 14 с. м.; часть своего войска отправилъ онъ къ Виллареалу и Алави на рекогносцировку. Войска Марота заняли соответственные позиціи; кажется, что обойдется безъ сраженія.

— Королева назначила, Донъ-Жозе Примо де-Ривера, временно Морскимъ Министромъ.

— Генераль О'Доннелъ, привелъ въ исполненіе предпринятое имъ намѣреніе, а именно взорвалъ на воздухъ отнятую имъ у Кабреры крѣпость Талесъ, послѣ чего не тревожимый никакимъ, отступилъ онъ спокойно по направленію въ Уде. (G.C.)

23-го Августа.

Никогда еще не развѣждало между воюющими сторонами столько курьеровъ, какъ теперь. Министры получаютъ поминутно одніи депеши за другими. Все однакоже покрыто непроницаемою тайною. Полагаютъ однакоже, что Герцогъ Витторіи и Генераль О'Доннелъ донесли правительству, что они намеряются продолжать тѣснить Генераловъ Марота и Кабреру. Утверждаютъ также, что Правительство постановило рабустить кортесовъ, если они не будутъ ему благопріятствовать. Это, какъ говорятъ, было причиною развѣда курьеровъ, между войсками и столицею.

(изъ Франц. газ.)

Изъ Бордо пишутъ отъ 29 с. м., что Генераль Леонъ напалъ 23-го с. м. на замокъ Санта Барбара. Сраженіе продолжалось цѣлый день, но послѣдствія оного еще не известны.

— Лордъ Джонъ Гей, ѣздивъ 26 с. м. изъ Санъ-Себастьяна въ Толосу, гдѣ имѣлъ свиданіе; съ начальниками Карлистскихъ войскъ. Подтверждается извѣстіе, что Полковникъ Итурмандя, командиръ 2-го Наварскаго баталіона, который имѣлъ сильное вліяніе въ цѣломъ Королевствѣ, присоединился къ Дону-Жуану Экверри.

— Генераль Эспартеро имѣлъ продолжительный разговоръ съ карлистскимъ Генераломъ Мартинесомъ.

(изъ Англ. газ.)

Въ *Morning-Chronicle* пишутъ отъ 22 Августа слѣдующее: „Французскій консулъ отправился изъ Бильбао чрезъ линію Христианосовъ, въ главную квартиру Генерала Марота. Цѣль его поѣздки неизвѣстна. Многіе утверждаютъ, что онъ не имѣлъ на сіе никакого предписанія и совершилъ эту поѣздку единственно, чтобы придать себѣ болѣе важности.“

(O.G.C.P.)

Италія.

Римъ, 24-го Августа.

Вдовствующая Королева Сардинская намѣрена постричься въ монахини. Великолѣпную виллу свою, Руфинеллу, лежащую на вершинѣ древняго Tusculum, завѣщала она ордену Іезуитовъ.

— Съ 1-го Октября будетъ ходить изъ Рима въ Неаполь diligенсъ, и проезжающіе будутъ обеспечены отъ нападенія разбойниковъ. (O.G.C.P.)

Турція.

Константинополь, 14 Августа.

Предмѣстіе Пера испытало новое несчастіе. Верхняя часть города после бывшаго въ 1831 году пожара воздвигавшаяся постепенно изъ пепла, вторично сдѣлалась жертвою пламени. 9 го прошлаго мѣсяца пламень внезапно охватилъ означенную часть города, истребляя мгновенно высохшія отъ жаровъ деревянныя строения. Огненное море разлилось въ одну минуту, и въ теченіе 15-ти часовъ, пламя поглотило 2,000 домовъ и запасы 20,000 жителей. Принцъ Жуанвильскій съ Экипажемъ флота, много способствовалъ къ укрощенію разъяренной стихіи.

— На прошедшей недѣлѣ Принцъ Жуанвильскій и Князь Пюклеръ-Мускау осматривали здѣшнія мечети. Надо было надѣяться, что сей послѣдній, извѣстный своими сочиненіями, сообщитъ публикѣ о впечатлѣніяхъ имъ въ этихъ мѣстахъ впечатлѣній. (O.G.C.P.)

— Вопреки всемъ ожиданіямъ, флоты Французской и Англійской, собранныя съ 4 го с. м. между Тенедосомъ и заливомъ Бесника, подъ начальствомъ Адмираловъ Лаланда и Стопфорда, стояли еще въ прежнемъ мѣстѣ до 8-го Августа, не отправляясь въ Александрію. Одни говорятъ, что это пребываніе флотовъ на одномъ мѣстѣ имѣетъ причиною, что опасались движенія флота собраннаго по ту сторону Босфора, другіе же утверждаютъ, что рѣшено ожидать отвѣта изъ Александріи. Ежели первая догадка справедлива, то по выше приведеннымъ обстоятельствамъ,

Испанія.

Мадридъ, 22-го Сіерпня.

Слышавъ, что Генераль Элио, wyszedł z San Esteban i udał się wgląb Nawarry; wnoszą z tego o poddaniu się wicherzycielom, nie czekając na powrót parlamentarzysty. Słychać, że Espartero wyszedł z wojskiem z Vitorii 14 b. m. Niektóre oddziały wysłał do Villareal i Alawy, w celu obejrzenia okolicy. Wojska Maroty zajęły sąsiednie stanowisko, i zdaje się, że przyjdzie do walki. (G.R.K.P.)

Królowa mianowała Don-Jose Primo de Rivera, tymczasowym Ministrem Marynarki.

— Jenerał O'Donnell, dokonał zamierzone przez siebie dzieła, to jest: wysadził w powi trze, zdobytą na Kabrerze twierdzę Tales, poczem cofnął się spokojnie i nie będąc napastowany, w kierunku na Oude. (G.C.)

Dnia 23.

Nigdy jeszcze nie krążyło tyle gońców od obu wojsk, jak teraz. Ministrowie odbierają co chwila jedną depeszę za drugą; wszystko jednak okrywa głęboka tajemnica. Sądzą atoli, że Xiążę Witorii i Jenerał O'Donnell, donieśli Rządowi, iż zamierzają ciągle nacierać na Marotę i Kabrerę. Głoszą także za rzecz pewną, że gabinet postanowił rozwiązać kortesy, w razie gdyby mu się okazały nieprzyjaznymi. Bieg gońców, między obozami a stolicą, ma się do tego odnosić.

(Z gazet francuzkich).

Donoszą z Bordeaux pod dniem 29 b. m., że Jenerał Leon, natraf 23 go b. m. na zamek St. Barbara; ogień trwał dzień cały, wypadek atoli nie jest jeszcze wiadomy.

— Lord John Hay, 26-go b. m. jeździł z San-Sebastian do Tolozy, gdzie naradzał się z dowódcami Karlistowskimi. Potwierdza się także pogłoska, że Półkownik Yturmendi, Dowódca drugiego batalionu Nawarrskiego, mający wpływ wielki w całym Królestwie, połączył się z Don-Juanem Echeverria.

— Jenerał Espartero miał długą rozmowę z Jenerałem Karlistowskim Martinez.

(Z gazet angielskich).

Morning-Chronicle pisze pod dniem 22-go Sierpnia: „Konsul Francuzki, z Bilbao udał się przez linie Krystynistowskie, do głównej kwatery Jenerała Maroto; powód jednak jego podróży nie jest wiadomy. Niektórzy sądzą, że to uczynił bez żadnego polecenia i tylko w tym jedynie celu, aby sobie nadać pewne znaczenie.“ (G.R.K.P.)

Włosy.

Rzym, 24-go Сіерпня.

Owdowiała Królowa Sardynska, wstępuje do zakonu; spaniła swoją willę, Rufinella, położoną na szczycie starożytnego Tusculum, oddała zakonowi Jezuitorów.

— Od 1 go Października wychodzić będzie wóz pocztowy z Rzymu do Neapolu. Podróżni zabezpieczeni zostaną od napadu rozбойników. (G.R.K.P.)

Турція.

Стамбулъ, 14-го Сіерпня.

Znowu nowe nieszczęście spotkało Perę. Część górna miasta, która po pożarze z roku 1831 wolno się wznosiła z popiołów, stała się powtórnie pastwą płamieni. W dniu 9 b. m., ogarnął ogień gwałtowny pomienioną dzielnicę, obracając w perzynę pędem wysuszone upałami drewniane domy. Morze ogniste rozlało się w okamgnieniu; w 15 godzin strawił ogień 2,000 domów i odjął wszelkie zasoby dwudziesto-tyśięcznej ludności. Xiążę Joinville, z osadą okrętową Francuzką, przykładał się dzielnie do uśmierzenia wściekłego żywiołu.

— W zeszłym tygodniu, Xiążę Joinville i Xiążę Pückler-Muskau, zwiedzili tutejsze meczety. Spodziewać się należy, że ostatni, znany ze świetnego pióra, udzieli publiczności doznanych w tych miejscach wrażań. (G.R.K.P.)

Na przekorę wszelkim oczekiwaniom, floty francuzka i angielska, zgromadzone od dnia 4-go b. m. między Tenedos i zatoką Bescica, pod dowództwem Admirałów Lalande i Stopford, stały jeszcze na miejscu do dnia 8-go Сіерпня bez udania się do Alexandryi. Jedni mówią, że to pozostawanie flot na miejscu, pochodzi ztąd, jakoby obawiano się poruszenia floty, przygotowanej z tamtej strony Bosforu, drugi, że postanowiono oczekiwać na odpowiedź z Alexandryi. Jeżeli pierwszy domysł nie jest mylny, pokazuje się więc w skutku powyższych okoliczności, podobieństwo, że Choz

полагать можно, что Хозревъ-Паша или Порты, согласны требовать посредничества.

— Герцогъ Жуанвильскій отправился уже на французской флотъ, обозрѣвъ прежде Дарданельскія укрѣпленія. Изъ Дарданеллъ въ Галлиполи, ѣхалъ онъ сухимъ путемъ чрезъ Ламсаку, въ сопровожденіи Французскихъ и Турецкихъ офицеровъ. 8 Августа, былъ онъ уже у Адмирала Лалаанда.

— Докторъ Нейнеръ, прежній придворный врачъ Султана Махмуда, оставилъ Константинополь, возвращаясь чрезъ Галачь въ Вѣну. Имѣвшій Султанъ, пожаловалъ ему украшеніи ордена ришани и фтигаръ. (G.C.)

Белградъ, 21-го Августа.

Три дня тому назадъ, регенция въ Сербіи получила предписанія отъ Султана, чтобы вытребовать отъ Князя Милоша княжескую мантию (гарвану), саблю и портретъ Султана Махмуда, украшенный брилліантами, по той причинѣ, что почетные знаки сіи, были пожалованы не ему, а владѣтельному Князю Сербіи. Это повелѣніе должно убѣдить Князя Милоша, что ему не остается никакой надежды на тронъ Сербіи.

— Народъ въ Анатолиі болѣе благопріятствуетъ Мехмеду-Али, нежели Султану и его Министрамъ. Въ Фессалии, въ городѣ Воло и его окрестностяхъ, вспыхнуло возмущеніе въ пользу Грековъ. Жители сихъ окрестностей намѣреваются присоединиться къ Греціи. (O.G.C.H.)

Въ Босніи также обеспокоены безпокойствъ. Изъ Константинополя прислано къ тамошнему Визирю повелѣніе, касательно новаго набора рекрутъ, но оно донынѣ еще не исполнено по причинѣ недостатка войскъ въ этой области, когда между тѣмъ народъ оказываетъ неудовольствіе и явное сопротивленіе. — Между Черногорцами и Австріею, будто послѣдуетъ примиреніе, въ которомъ будетъ принимать участіе въ качествѣ посредника, Коммисаръ третьяго Государства; такимъ образомъ надѣются, окончательнѣе рѣшить возникшія несогласія.

— Въ отвѣтъ на письмо Сербскаго Архіепископа, извѣщающее Князя Милоша о смерти сына его Милана, и о избраніи меньшаго его сына (Михайла) правителемъ Сербіи, Князь объявилъ, что въ горестномъ положеніи, въ какомъ теперь находится, онъ не могъ бы разстаться со вторымъ своимъ сыномъ и потому рѣшеніе этого дѣла, отлагаетъ до дальнѣйшаго времени. (G.C.)

Е Г И П Е Т Ъ.

Александрія, 6-го Августа.

Распоряженіе Мегмеда-Али о удаленіи съ Турецкаго флота всѣхъ лекарей и штурмановъ, можетъ служить новымъ доказательствомъ его намѣренія не выдавать кораблей Порты. Онъ написалъ также письмо ко всѣмъ Пашамъ Османской Имперіи, въ которомъ призываетъ ихъ защищать общими силами Государство и юнаго Султана противъ возрастающаго могущества Европы и Христіанства. Ибрагимъ хочетъ привести къ повиновенію орды Туркменцевъ и и присоединить ихъ къ своимъ войскамъ, которыхъ тогда усилится 25,000 чел.

— Дешни привезенныя Г-мъ Ансельмомъ, Генеральнымъ Консуломъ, подписаны Посланниками пяти державъ. Дешни сіи содержатъ въ себѣ слѣдующіе пункты: Генеральные Консулы извѣщаютъ Вице-Короля о слѣдующемъ: 1) что условія заключенныя между Портою и Вице-Королемъ будутъ признаны недействительными, потому поводу, что Турецко-Египетскія обидѣтельности могутъ нарушить миръ Европы; 2) чтобы Мегмедъ-Али немедленно отпустилъ въ Константинополь Турецкій флотъ и удовольствовался потомственнымъ владѣтельствомъ въ Египтѣ, пока могущественныя державы не рѣшатъ на конгрессѣ, который нарочно для сего назначенъ, касательно обоюдныхъ отношеній Султана и Мегмеда-Али. Мегмедъ-Али чрезвычайно удивился, что сообщенная ему нота, налагаетъ столь тѣсныя предѣлы его требованіямъ. Послѣ нѣсколькихъ совѣщаній съ Генеральными Консулами, объявилъ онъ рѣшительно, что въ настоящихъ обстоятельствахъ флота не выдастъ. Теперь слова его гораздо умереннѣе, тѣмъ болѣе, что онъ не получалъ рѣшительнато отказа, касательно потомственного владѣчества въ Сиріи. Съ Капуданомъ-Пашею Мегмедъ-Али обходится публично съ уваженіемъ. Турецкій флотъ, присоединенный къ Египетскому, стоитъ въ гавани. Экипажъ Турецкихъ кораблей сожалѣетъ о своемъ прекрасномъ климатѣ. Чрезвычайныя жары и множество плодовъ распространили между ними много болѣзней. Разлитіе Нила возрастаетъ постепенно; въ прошедшемъ году вода въ это время было гораздо выше. (O.G.C.H.)

зрев-Басза lub Porta, są skłonne do żądania interwencji.

— Xiążę Joinville udał się już na flotę francuską, zwiedziwszy pierwój zamki Dardanelskie. Z Dardanellów do Galipoli, jechał lądem przez Lamsake, w towarzystwie oficerów Francuzkich i Tureckich. Dnia 8-go Sierpnia był już u Admirała Lalaude.

— Dr. Neuner, dawniejszy lekarz przyboczny Sultana Mahmuda, opuścił Stambuł, wracając przez Galacz do Wiednia. Terazniejszy Sultán zaszczycił go odznaką orderu ryszani iftyhar. (G.C.)

Belgrad, 21 Sierpnia.

Przed trzema dniami, rejencya w Serbii otrzymała rozkaz od Sultana, aby od Xięcia Miłosza zażądała zwrotu płaszcza Xiążęcego (Harwany), szabli i wizerunku Sultana Mahmuda, ozdobionego brylantami, gdyż te ozdoby nie jemu, lecz panującemu Xiążęciu Serbii udzielone zostały. Rozkaz ten, przekona Xięcia Miłosza, że mu już żadna nie pozostaje nadzieja powrotu do tronu.

— Lud w Anatolii więcej sprzyja Mehmedowi-Ali, niżeli Sultanowi i jego Ministrom. W Tessalii, w mieście Volo i jego okolicach, wybuchło powstanie na korzyść Greków. Mieszkańcy pomienionych okolic, chcą się połączyć z Królestwem Greckim. (G.R.K.P.)

— W Bośni lękają się rozruchów. Ze Stambułu nadszedł rozkaz do tamtejszego Wezyra, dotyczący nowego naboru rekrutów, ale dotąd nie jest jeszcze wykonany, dla braku w tej prowincyi wojska, kiedy tymczasem lud okazuje nieukontentowanie i jawny opór. — Między Czernohorcami i Austryją ma przyjść do zgodnych środków, w których będzie pośredniczyć Komisarz trzeciego mocarstwa; tym sposobem spodziewają się załatwić ostatecznie zachodzące spory.

— Arcy-Biskupowi Serbii, na pismo donoszące Xięcia Miłosza o śmierci syna jego Milana, i o powołaniu młodszego (Michała) na rządzącego Serbii, odpisał tenże, iż w smutnem położeniu, w jakim się teraz znajduje, z trudnością mu przyszło rozstrząsać się z drugim, w czem stanowczo swe postanowienie, do czasu dalszego odkłada. (G.C.)

Е Г И П Т.

Alexandrya, 6 Sierpnia.

Na dowód, że Mehmed-Ali, nie myśli oddać floty Tureckiej i to posłużyć może, że z niej oddał większą część lekarzy i sterników. Wysłał przeto listy do wszystkich Baszów całego Państwa Otomańskiego, w których wzywa ich dołączenia się z sobą, w celu uratowania Państwa i młodego Sultana, przeciw coraz więcej posuwającej się potęgze Europy i chrześcijaństwa. Ibrahim-Basza, chce hordy Turkomanów przywieść do postuszeństwa i wcielić do wojsk swoich, które tym sposobem o 25,000 głów pomnożone zostaną.

— Depesze przywiezione przez P. Anselme, Konsulom Generalnym, podpisane są przez pięciu Posłów wielkich mocarstw. Zawierają w sobie punkta następujące: Jeneralni Konsulowie, mają zawiadomić Vice-Króla: 1-ód, że każda umowa między Portą a Vice-Królem zdziałana, uważana będzie za żadną i nie nieznaną, a to z powodu, iż okoliczności Turecko-Egipskie, mogłyby zachwiać spokojność Europy; 2-re, Mehmed-Ali, ma natychmiast odesłać do Stambułu flotę Turecką, i poprzestać na dziedzicznym posiadaniu Egiptu, póki wielkie mocarstwa, na kongresie umyślnie w tym celu zebrać się mającym, nie urządzi ostatecznie wzajemne położenie Sultana i Vice-Króla. Mehmed-Ali okazał najżywsze podziwienie, na przedłożoną mu notę, która w tak ścisłych szrankach, ściśnia jego żądania. Po kilku-krotnie rozmowie z Konsulami Jeneralnymi, oświadczył stanowczo, że w obecnych okolicznościach floty nie wyda. Dzisiaj mowa jego, jest daleko umiarkowaną, tym więcej, że mu nie odmówiono ostatecznie posiadania dziedzicznego Syryi. Kapudana-Baszę publicznie traktuje Mehmed-Ali z oznakami szacunku. Flota Egipska, połączona z Turecką, stoi w Porcie. Osada okrętów Tureckich, żąda swego pięknego klimatu; upały nadzwyczajne i obfitość owoców, zrzędziły między nią liczne choroby. Nihil pomatu przybiera; roku zeszłego, wezbranie było o tym czasie daleko większe. (G.R.K.P.)